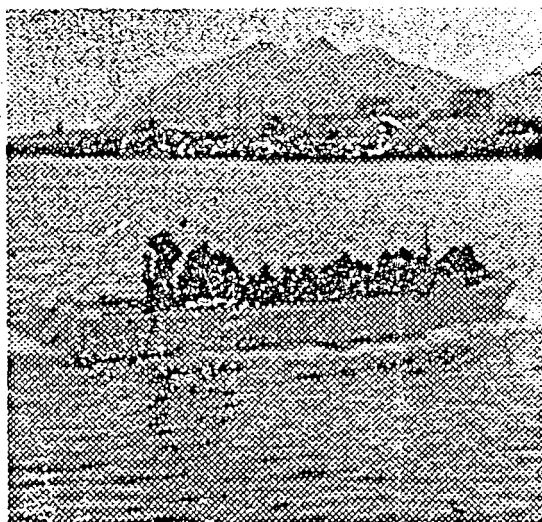

Om Lofotraidet

Vikelig

105558

En av de engelske barkassene på vei ut fra Svolvær etter operasjonen.

tyskerne, og var derfor hjemfallen til strengere straffer. Etter lange forhør og mishandlinger på Møllergata 19, ble det reist tiltale for «fiendebegunstigelse» mot de seks.

Tyskerne forlangte dødsstraff for alle ved den tyske domstolen de ble stilt for i Oslo. Det endte med dommer fra to år til livsvarig fengsel, som skulle sones i Tyskland. Fem av de seks overlevde, men den sjettede som fikk livsvarig, døde i tukthuset i Hamburg, på grunn av behandlingen i fengslet. Han var politimann og hadde hjulpet de tyske soldatene fra fryseriskipet «Hamburg», da de kom i land etter at skipet ble skutt i senk under raidet. Hamburg ble hans skjebne på mer enn en måte.

Gislene ble sendt til Grini, hvor de siste slapp ut i løpet av 1942. Noen fikk forbud mot å vende tilbake til Lofoten for resten av krigen. De som kom hjem, oppdaget at lite var som før.

Lofoten var for alvor trukket inn i krigen. Det var soldater og SS-folk overalt. Store befestningsanelgg var under oppbygging. Tyskerne hadde fått hastverk etter Lofotraidet nr. 2 mot Reine i juledagene 1941. Men det

var ikke bare i det okkuperte Norge at Lofotraidet satte spor etter seg.

I England var operasjonsstyrken blitt motatt med stor honnør og gode ord da den vendte tilbake fra velgjort jobb. Statsminister Johan Nygaardsvold var blant dem som hyllet styrken, men det var med en heller bitter smak i munnen.

Ute-regjeringen følte seg tatt på sengen av engelskmennene. Hele operasjonen var planlagt og gjennomført uten at den norske regjering var tatt med på råd, på tross av at nordmenn deltok i operasjonen og at den var rettet mot norsk område. Da omfanget av ødeleggelsene og represaliene gikk opp for regjeringen, økte bitterheten mot engelskmennene. Den mente at operasjonene mer hadde rammet en utsatt sivilbefolkning enn tyskerne, og regjeringen forlangte at enhver operasjon mot norsk område for ettertiden måtte skje i samråd med norske instanser og med deres samtykke.

Engelskmennene på sin side stolte ikke helt på nordmennenes samarbeidsevne og diskresjon. De gjennomførte flere raid mot norske kysten uten at den norske regjering var tatt skikkelig med på råd. Et av disse var det andre Lofotraidet mot Reine ved juletider 1941. Det ble en fiasko. Styrken ble negativt mottatt av sivilbefolkningen som ikke ville ha en gjentakelse av det første Lofotraidet med de følger det fikk. Etter dette kom samarbeidet mellom engelskmenn og nordmenn inn i mer ordnede og tilfredstillende former. Men det skulle ennå skurre flere ganger under resten av krigen.

Mens den stille «krigen» i kjølvannet på Lofotraidene foregikk på utefronten, fikk de langt mer krigerske virkninger hjemme. Churchill hadde med Lofotraidet og de andre raidene som fulgte vist at han hadde utsett seg Norge som invasjonsmål, mente tyskerne. En storstilt opprustning av Norge ble konsekvensene. Svære befestninger ble raskt bygget langs hele kysten, ikke minst i Nord-Norge. De tyske marinestyrkene ble drastisk forsterket og en strøm av soldater gikk nordover, helt til man

*Odd Gjerstad i
Lofotboka 1987*